

N:o 11.

Ank. till Riksd. Kansli den 25 Jan. 1884, kl. 3 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till förordning angående rätt till betalning i visst fall för borgade varor; gifven Stockholms slott den 12 Januari 1884.

Med öfverlemnande af Statsrådets och Högsta Domstolens i ämnet förda protokoll, vill Kongl. Maj:t härmed, jemlikt 87 § Regeringsformen, till Riksdagens antagande öfverlemna följande

Förslag till Förordning angående rätt till betalning i visst fall för borgade varor.

Är betalning för borgade varor bestämd till olika belopp med hänsyn till olika betalningstider, och afträdes gäldenärens egendom till konkurs, då skall för sådan fordran, der den i konkursen bevakas, borgenär icke, till förfång för öfrige fordringsegare, njuta rätt till högre betalning än efter det lägst bestämda beloppet, så vida anmärkning derom framställes i den för jäf mot bevakade fordringar i Konkurslagen stadgade ordning.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Nils von Steyern.

*Utdrag af Protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Koningen i Statsrådet å Stockholms slott
Fredagen den 23 November 1883,*

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Statsministern *Thyselius*,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre *Hochschild*,
Statsråden: *Lovén*,
von Steyern,
Friherre *von Otter*,
Hammar skjöld,
Richert,
Themptander,
Ryding,
von Krusenstjerna,
Justitieråden: *von Hofsten*,
Hernmarck.

2:o.

Departementschefen Statsrådet von Steyern föredrog Riksdagens underdåniga skrifvelse den 28 April 1883 angående tillägg till 117 § Konkurslagen den 18 September 1862, jemte Högsta Domstolens yttrande öfver det i samma skrifvelse innefattade lagförslag.

Departementschefen anförde vidare: »Förslaget, som af fyra bland Högsta Domstolens ledamöter lemnats utan anmärkning, har deremot af de tre öfriga afstyrkts, hufvudsakligen af det skäl att, då stadgandet erhållit sin plats såsom ett tillägg till 117 § Konkurslagen, hade dess tillämpning icke, på sätt ske bort, gjorts beroende af anmärkning utaf borgenärerna i

den ordning, som med afseende på öfriga anmärkningar mot bevakade fordringar funnes stadgad. Häraf blefve en oundviklig följd, att eljest obehöfliga tvister angående utdelningsförslaget skulle förorsakas och deraf föranledas dröjsmål med verkställigheten af utdelningen. En af sistnämnda ledamöter har dessutom ansett tvifvel kunna uppstå, huruvida den nu föreslagna inskränkningen i rätt utdelning för fordran skulle tillämpas äfven om borgenär innehade pant eller annan säkerhet, hvarmed fordringen kunde helt och hållet eller till någon del betäckas, samt i fråga derom, huru stor rösträtt kunde tillkomma borgenär, som egde fordran af ifrågavarande beskaffenhet, vid afgörande af konkursmassans angelägenheter samt exempelvis vid pröfning af erbjudet ackord.

Hvad sålunda blifvit mot förslaget anmärkt synes mig innefatta tillräcklig anledning att taga under öfvervägande, huruvida icke en med Riksdagens afsigt öfverensstämmande lagstiftning kunde åstadkommas under annan form än den af Riksdagen föreslagna och utan att konkursutredningen derigenom behöfde i någon mån försvåras eller försenas. Jag föreställer mig att detta ändamål kunde vinnas genom ett stadgande af det innehåll, att, då betalning för borgade varor vore bestämdt till olika belopp med hänsyn till olika betalningstider, borgenär ej finge, om han bevakade fordringen i gäldenärens konkurs, till förfång för öfrige fordringsegare njuta rätt till högre betalning än efter det lägst bestämda beloppet, derest anmärkning derom framställdes i den för anförande af jäf mot bevakade fordringar i konkurslagen stadgade ordning. Någon särskild bestämmelse torde ej vara erforderlig för det fall, att borgenär till säkerhet för fordran af ifrågavarande beskaffenhet har pant eller inteckning. Då lagen skulle gälla endast de fordringar, hvilka i konkursen bevakas, följer deraf, att borgenär, som har dylik säkerhet för sin fordran och på grund af 90 § konkurslagen underlåter att bevaka densamma, ej behöfver vidkännas någon nedsättning af det högre fordringsbeloppet, derest panten eller inteckningen förslår till dess gäldande. Bevakar han åter sin fordran i konkursen, sker detta antagligen derföre, att han vill för den del af fordran, som ej betäckes af panten, njuta utdelning i konkursen jemte de oprioriterade borgenärerna, och han bör då vara underkastad samma villkor som dessa.

Det ifrågasatta stadgandet kan, såsom man lätt finner, ej lämpligen intagas i konkurslagen, som väl afhandlar formella, men ej materiella villkor för fordringars giltighet, då de i konkurs bevakas. Å andra sidan saknas lämplig plats bland Handelsbalkens nu gällande stadganden för en bestämmelse af ifrågavarande innehåll. Jag har derföre trott, att en särskild författning vore att föredraga.

På grund af hvad jag nu anført, hemställer jag att Eders Kongl. Maj:t måtte förklara sig icke kunna godkänna Riksdagens förslag.»

På tillstyrkan af Statsrådets öfrige ledamöter behagade Hans Maj:t Konungen härtill lemna bifall.

Sedan Justitieråden von Hofsten och Hernmarck afträdt, hemställde Departementschefen, att Kongl. Maj:t tacktes för det ändamål 87 § Rege-
ringsformen förmäler genom note ur protokollet inhemta Högsta Domstolens
yttrande öfver ett så lydande

*Förslag till Förordning angående rätt till betalning i visst fall
för borgade varor.*

Är betalning för borgade varor bestämd till olika belopp med hänsyn
till olika betalningstider, och afträdes gäldenärens egendom till konkurs, då
skall för sådan fordran, der den i konkursen bevakas, borgenär icke, till
förfång för öfrige fordringsegare, njuta rätt till högre betalning än efter det
lägst bestämda beloppet, så vida anmärkning derom framställes i den för jäf
mot bevakade fordringar i konkurslagen stadgade ordning.

Och tacktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan af
Statsrådets öfrige ledamöter, i nåder bifalla hvad Före-
draganden sålunda hemstält.

Ex protocollo

C. P. Hagbergh.

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts
Högsta Domstol Tisdagen den 4 December 1883.*

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden: *Naumann,
von Hofsten,
Huss,
von Segebaden,
Svedelius,
Östergren,
Glimstedt.*

Expeditionschefen Abergsson föredrog i underdånighet:

1:o.

Note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet den 23 nästlidna November, hvarmedelst, för det ändamål 87 § Regeringsformen förmåler, Högsta Domstolens yttrande blifvit infordradt öfver följande

Förslag till Förordning angående rätt till betalning i visst fall
för borgade varor.

Är betalning för borgade varor bestämd till olika belopp med hänsyn till olika betalningstider, och afträdes gäldenärens egendom till konkurs, då skall för sådan fordran, der den i konkursen bevakas, borgenär icke, till

förfång för öfrige fordringsegare, njuta rätt till högre betalning än efter det lägst bestämda beloppet, så vida anmärkning derom framställes i den för jäf mot bevakade fordringar i konkurslagen stadgade ordning.

Högsta Domstolens fleste ledamöter lemnade förslaget utan anmärkning.

Justitierådet *Svedelius* yttrade: Beträffande redaktionen må anmärkas, att det i förordningens första rad nyttjade ordet *betalning* kunde, för vinnande af riktigare uttryck, utbytas mot ordet *pris*, äfvensom att någon förändring af rubrikens lydelse till närmare angifvande af förordningens innehåll lämpligen torde böra ega rum.

Justitierådet *Glimstedt* yttrade: Jag har ej att göra annan erinran än *dels* att den ifrågasatta lagbestämmelsen synes mig lämpligare böra inrymmas i konkurslagen såsom ett moment under § 117 än erhålla formen af en fristående lag,

dels ock att, då förslagets ordalydelse, helst om förslaget såsom lag utkommer i den fristående formen, till äfventyrs kan gifva anledning till sådan tydning, att innehafvare af fordran af den beskaffenhet, som här afses, skulle kunna komma att genom bevakning i konkurs erhålla sämre rätt, än han eljest egt, så att till exempel den, som hade pant, i värde öfverstigande fordringens lägre belopp, blefve förlustig sin rätt att ur panten erhålla betalning för mera än det lägre beloppet, men sådan inskränkning i betalningsrätten icke lär vara i förslaget åsyftad, någon ändring i redaktionen torde, till förebyggande af sådan tydning, vara erforderlig.

Ex protocollo

C. P. Hagbergh.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott
Lördagen den 12 Januari 1884,*

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Statsministern *Thyselius*,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre *Hochschild*,
Statsråden: *Lovén*,
von Steyern,
Friherre *von Otter*,
Hammar skjöld,
Richert,
Themptander,
Ryding,
von Krusenstjerna,
Justitieråden: *Wretman*,
Ahlgren.

2:o.

Chefen för Justitiedepartementet Statsrådet von Steyern föredrog i underdånighet:

Högsta Domstolens den 4 sistlidne December afgifna yttrande öfver ett inom Justitiedepartementet utarbetadt, i protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 23 förutgångne November närmare omförmäldt förslag till förordning angående rätt till betalning i visst fall för borgade varor; och hemställde Departementschefen att nämnda förslag, hvilket af Högsta Domstolens fleste ledamöter lemnats utan anmärkning, måtte varda af Kongl. Maj:t. enligt 87 § Regeringsformen till Riksdagens antagande öfverlemnadt.

Hans Maj:t Konungen tacktes i nåder bifalla denna, af Statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan; och skulle i följd häraf till Riksdagen aflåtas nådig proposition af det innehåll, bilagan litt. B. till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Th. Wilh. Malm.
